

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 69/208/EØF om handel med frø af olie- og spindplanter«

(KOM(2002) 232 endelig — 2002/0105 (CNS))

(2002/C 241/12)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 21. juni 2002 under henvisning til EF-traktatens artikel 37 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Claude Sabin til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 21. juni 2002.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 392. plenarforsamling af 17.-18. juli 2002, mødet den 17. juli, med 126 stemmer for, ingen imod og 1 stemme hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Rådet vedtog den 30. juni 1969 direktiv 69/208 om handel med frø af olie- og spindplanter, idet det vurderede, at produktionen af disse planter udgjorde en stor del af EU's landbrug. Landbrugerne skulle således frembringe certificerede frø for at garantere sorterens ægthed og renhed. Som led i den teknologiske udvikling af oliefrøsektoren besluttede Kommissionen den 27. juni 1995 — under henvisning til direktiv 69/208 — at gennemføre et tidsbegrænset forsøg med handel med frø af hybrider og af sammensatte sorter af raps og rypss med det formål at fastsætte de betingelser, som disse frøsorter skal opfylde. Forsøgsperioden afsluttes snart, og Kommissionen foreslår derfor at regulere handlen med disse frø af hybridsorter og af sammensatte sorter ved at medtage dem i direktiv 69/208.

2. Forslagets indhold

2.1. Direktiv 69/208 omfatter handel med frø af olie- og spindplanter, der afsættes inden for EU's grænser, og som indgår i landbrugsproduktionen; prydplanter omfattes ikke.

2.2. Disse plantefrø kan ifølge bestemmelserne i direktivets bilag II udelukkende afsættes, hvis de er blevet officielt mærket som »basisfrø« eller »certificeret frø«. Der eksisterer undtagelsesbestemmelser. Direktivet foreskriver desuden, at hver enkelt medlemsstat opretter en officiel liste over de olieplantesorter, som tillades på dets territorium.

2.3. Der er endvidere i direktiv 69/208 fastsat præcise regler for pakning og mærkning af certificerede frø.

2.4. Det tidsbegrænsede forsøg, som Kommissionen godkendte den 27. juni 1995 ⁽¹⁾, giver adgang til handel med frø af hybrider og af sammensatte sorter af raps og rypss, samtidig med at betingelserne for produktionen af frø indkredses. Der er hovedsageligt tale om betingelser for hansterilitet, mindste sortsrenhed og isolering af frø ved fastsættelse af mindsteafstand fra pollenkilder i det omkringliggende område. Mærkningsbestemmelserne er parallelle med bestemmelserne i direktiv 69/208.

2.5. Hensigten med Kommissionens forslag er at regulere bestemmelserne om dette tidsbegrænsede forsøg ved at inkorporere dem i direktiv 69/208. Eftersom varigheden af en tidsbegrænset forsøgsperiode er fastsat til højst 7 år, foreslår Kommissionen, at disse nye bestemmelser træder i kraft den 30. juni 2002.

3. Generelle bemærkninger

3.1. Udvalget noterer sig Kommissionens forslag, som udvider anvendelsesområdet af direktiv 69/208 til at omfatte samtlige frø af hybridsorter og af sammensatte sorter af olie- og spindplanter.

3.2. Udvalget understreger, at denne forædling af frø i snart tredive år har bidraget betydeligt til en forbedring af olieplanters udbytte. Den genetiske forbedring har også gjort det muligt hurtigt at tilpasse sig de nye begrænsninger, der gælder for raps, idet man har afskaffet erucasyren og reduceret glucosinolat-indholdet.

3.3. Forædlerne er først for nylig begyndt at udvikle »F1-hybrider«. Disse giver mulighed for hurtigere at bearbejde kriterier som det potentielle udbytte, olieindhold og modstandsdygtighed over for sygdomme (f.eks. phoma) eller ligefrem at reducere kvælstofgødskningen kraftigt.

⁽¹⁾ Beslutning 95/232/EF (EFT L 154 af 5.7.1995) ændret ved beslutning 99/84/EF (EFT L 27 af 2.2.1999).

3.4. Rent genetisk støtter denne forædlingsteknik sig til heterosis-effekten. Det er derfor nødvendigt at bibeholde en stor genetisk diversitet for at kunne anvende denne metode. Anvendelsen af frø af hybrider udgjorde i 2000 15-20 % af de arealer, der var tilsået med raps i Frankrig, og 15 % i Tyskland (1). Frø af sammensatte sorter udgør en midlertidig løsning for forædlerne, inden de kan udbyde frø af hybridsorter. Frø af sammensatte sorter udgør mindre end 10 % af de arealer, der var tilsået med raps i Frankrig i 2000 (2).

3.5. Som udvalget allerede understregede i sin udtalelse (3) om en ny EU-strategi for forsyning med vegetabiliske proteiner i EU, er der behov for at støtte forskning og udvikling af nye sorter, der gør det muligt at forbedre disse planters produktivitet. Det er grunden til, at udvalget støtter Kommissionens initiativ, som skal sikre, at handel med frø af hybrider og af sammensatte sorter af olie- og spindplanter medtages i direktiv 69/208 senest den 30. juni 2002.

4. Specifikke bemærkninger

4.1. Frø af hybridsorter og af sammensatte sorter fremstilles ved en målrettet krydsning, der sker ved en bestøvning mellem en hansteril linje og en anden han-linje. I den sammenhæng er det vigtigt at overholde de normer, der er sat for at sikre sortsrenhed, selvom det er klart, at anvendelsen af krydsnings-

(1) Data hentet fra AMSOL (forening for oliefrøsektoren) og GNIS (national brancheorganisation for frø).

(2) Data hentet fra AMSOL (forening for oliefrøsektoren).

(3) ØSU's udtalelse nr. 26/02 (EFT C 80 af 3.4.2002).

bestøvning samt ugunstige vejrforhold gør det umuligt at opnå en 100 % renhed. Kommissionen fastsætter i sit bilag vedrørende det tidsbegrænsede forsøg de bestemmelser, som skal gælde for produktion af certificerede frø med henblik på at garantere et frøpartis sortsægthed og sortsrenhed.

4.2. Disse spørgsmål er rigtigt nok omfattet af udvalgsproceduren (Den Stående Komité for Frø og Plantemateriale), men ØSU gør ikke desto mindre opmærksom på, at Kommissionen ikke har forelagt nogen oversigt over de forskellige anvendte kriterier og deres betydning for sorternes ægthed og renhed.

4.3. Udvalget anmoder Kommissionen om senest den 30. juni 2002 at forelægge sine konklusioner vedrørende kriterierne for fastlæggelse af sortsrenhed, idet dette kriterium bliver stadig vigtigere, efterhånden som sorternes genetiske potentiale udformes.

5. Konklusion

5.1. Udvalget støtter Kommissionens forslag, som sigter mod at regulere det tidsbegrænsede forsøg med handel med frø af hybridsorter og af sammensatte sorter af olieplanter, da en sådan foranstaltning delvis kan medvirke til at nedbringe det store underskud af proteinholdige afgrøder i EU.

5.2. Kommissionen bør dog gøre status over resultaterne af dette tidsbegrænsede forsøg, herunder især de kriterier, der er anvendt med henblik på at sikre sorternes ægthed og renhed under produktionen af frøpartierne. Udvalget understreger, at hvis frøsektoren forpligtes til at opnå bestemte resultater, bør de gældende normer afpasses efter de mest effektive teknikker.

Bruxelles, den 17. juli 2002.

Göke FRERICHS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg